

Viljandi Linnaraamatukogu

**Viljandi maakonna rahvaraamatukogude
2017. aasta aruanne**

Viljandi, 2018

Sisukord

1. Põhilised tegevussuunad	4
2. Juhtimine	5
2.1. Raamatukoguvõrgu struktuur ja nõukogud	5
2.2. Eelarve	5
2.3. Projektid	6
2.4. Personali koosseis, juhtimine ja areng	8
2.4.1. Ülevaade täienduskoolitustes	8
2.4.2. Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	9
2.4.3. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	11
2.4.4. Erialahariduse omandamine	11
2.4.5. Töötajate tunnustamine	11
2.5. Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloomustus. Raamatukogude ruumid ja asukoht	11
2.5.1. Juurdepääs liikumispuudega inimesele	12
2.6. Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas	12
3. Kogud	13
3.1. Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused	13
3.2. Inventuurid ja mahakandmised	15
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused	15
4.1. Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	15
4.2. Raamatukogude kasutamine ja teenused	15
4.3. RVL teenindus	17
4.4. Laste- ja noorteteenindus	18
4.4.1. Laste- ja noortekirjandise komplekteerimine	18
4.4.2. Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine	20
4.4.3. Laste- ja noorteteenindus s.h. lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine .	20
4.4.4. Laste- ja noorteüritused	23
4.5. Erivajadustega sihtrühma teenused	23
4.6. Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	24
4.6.1. Kohalikul tasandil	25
4.6.2. Riiklikul tasandil	26
4.6.3. Rahvusvahelisel tasandil	26
4.7. Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	27
4.8. Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded	29

4.9. Andmebaasid	29
5. 2018. aasta tegevused	30
LISA 1 Personali koolitused	31
LISA 2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused	32
LISA 3 Raamatukogude ehitus, renoveerimine, remont	34
LISA 4 Laste- ja noorteüritused	35
LISA 5 Maakondliku raamatukoguteeninduse koordineerimine	39

Tabel 1

Maakond	Elanike arv (01.12.2017)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Raamatukogusid kokku
Viljandi	47 633	12	33	8	41

1. Põhilised tegevussuunad

- 1.1. Elukestvat õpet toetavate projektide läbiviimine koostöös Eesti täiskasvanute koolitajate assotsiatsiooniga Andras, Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumi õppimisvõimaluste tutvustamine raamatukogudes.
- 1.2. E-teenuste kasutamise individuaalsete koolituste korraldamine.
- 1.3. Ettevalmistused EV100 tähistamiseks raamatukogudes.
- 1.4. Kogude korrastamine.
- 1.5. Laste ja noorte lugemishuvi arendamine läbi erinevate projektide ja ürituste.
- 1.6. Koduteeninduse arendamine.
- 1.7. Kohtumised välisriikide raamatukogude töötajatega.
- 1.8. Täienduskoolituste ja õppepäevade korraldamine lähtudes 2017. aasta koolitusplaanist.
- 1.9. Tõhusamate lahenduste otsimine raamatukogude turundamiseks.
- 1.10. Hõlve ja teavikute ringluse suurendamine.
- 1.11. Ettevalmistused RFID-süsteemi rakendamiseks Viljandi Linnaraamatukogus.
- 1.12. Uute teenuste loomine ja arendamine raamatukogudes.

Hinnang 2017. aasta tegevusele

1. Raamatukoguhoidjad osalesid Andrase korraldatud koolitustel, tutvustasid raamatukogudes erinevaid õppimisvõimalusi.
2. Korraldati e-teenuste individuaalseid nõustamisi.
3. Moodustati töögrupp EV100 ürituste koordineerimiseks raamatukogudes. Koostati EV100 näituste ja ürituste plaan. Viljandi Gümnaasiuminoorte maalikunsti rändnäitust eksponeeritakse alates 2017. aasta oktoobrist maakonna raamatukogudes. Näitus on broneeritud kuni 2018. aasta juulikuuni.
4. Kogude korrastamise käigus kustutati aegunud teavikuid. Paranes raamatukogude visuaalne pilt ja teavikud on lugejatele paremini leitavad.
5. Viljandi Linnaraamatukogu koordineeritud ja läbiviidud maakondlikud laste- ja noorteüritused on jätkuvalt populaarsed.
6. Koduteenindust pakkuvate raamatukogude arv on suurenenud.
7. Rahvusvahelised kohtumised suurendasid raamatukoguhoidjate motivatsiooni. Kohtumistel tutvustati välispartneritele ja -kolleegidele kohalikku piirkonda (vt 4.6.3).
8. Koolitustel osalejad said teadmisi kogude paremaks komplekteerimiseks ja korraldamiseks, oskusi suhtlemiseks erinevate klientidega, tugevdati kolleegide vahelist suhtlust (vt 2.4.1).
9. Hõlve ja ringluse suurendamiseks koostati erinevaid näitusi, üritusi ja tõhustati RVL-laenutust. Leie raamatukogu koostas väljapaneku 2015. ja 2016. aasta Eesti romaanivõistluste raamatutest, mille tulemisena suurenes nende raamatute laenutamine.
10. Raamatu "Pisike puu" kinkimine on hea reklaam lugemisele ja raamatukogudele.
11. Viljandi Linnaraamatukogus paigaldati RFID turvavärav ja klienditeenindajate töökohad. Kõik teenindussaalide teavikud on varustatud uute kiipidega.
12. Toimusid maakonna rahvaraamatukogude ümarlauad enne valdade ühinemist. Aruteludel võrreldi erinevate valdade rahvaraamatukogude töökorraldust, erinevusi ja sarnasusi. Kokkusaamised vähendasid pingeid seoses haldusjaotuse muutumisega.

Kõik tegevussuundades märgitud tegevused on aidanud kaasa külastuste ja laenutuste, ürituste ja üritustel osalejate arvu kasvule maakonnas.

Raamatukogude tegevused laste- ja noortekultuuri aastal

Laste- ja noortetöö on raamatukogudes prioriteet. 2017. aastal korraldati lastele eripalgelisi üritusi ja jätkusid traditsioonilised üritused – ettelugemised ja viktoriinid, näitused, koolivaheaegade sisustamine, raamatukogutunnid, töötoad, kohtumised kirjanikega jm.

Koostöös maakonna raamatukogudega korraldati maakondlikke ettevõtmisi Viljandi Linnaraamatukogus – Lasteraamatupäev, Põhikoolide mälumäng Pähklipureja, Noortelt kirjanikelt noortele lugejatele, teemanädalad.

Projekti „Suure ja väikese huvilise kohtumispaik – raamatukogu“ raames alustas Suure-Jaani raamatukogus Kondase Klubi.

Viljandi Linnaraamatukogu projekt „Saja Rahva Lood“ käis maakonna raamatukogudes, kus esitati Jaapani muinasjuttu "Konnade retk" ning räägiti Jaapani riigist, kultuurist, elust ja näidati videoid. Projekt jõudis 13 maakonna raamatukokku.

Projektis „Laste vabariik“ osalesid Abja, Võhma ja Tarvastu raamatukogud.

Kunst raamatukokku raames koostatud Viljandi Gümnaasiumi rändnäitust Viljandi maalikunstnike tsitaadid eksponeeriti Viljandi, Heimtali, Kolga-Jaani raamatukogudes. Rändnäituse eksponeerimine jätkub 2018. aastal.

Lugemiskoera teenusega taasalustati Viljandi Linnaraamatukogus, Kolga-Jaani ja Leie raamatukogudes.

Viljandi Linnaraamatukogus toimus koostöös Põhjamaade Ministrite Nõukoguga töötuba ja kohtumine põhjamaade raamatukujundajatega Linda Bondestami ja Jenny Lucanderiga.

Erinevad tegevused tõid 2017. aastal raamatukogudesse rohkem lapsi kui 2016. aastal. 2017. aastal suurenes maakonnas kuni 16 aastaste lugejate kojulaenutuste ja külastuste arv (vt 4.4).

2. Juhtimine

2.1. Raamatukoguvõrgu struktuur ja nõukogud

2017. aastal raamatukogude arv maakonnas ei muutunud. Viljandi valla otsusega 27.09.2017 korraldati 1. jaanuarist 2018 ümber Saarepeedi ja Karula raamatukogude tegevus. Karula raamatukogu suleti. Lahtioleku aegu muudeti Mõisaküla raamatukogus (avatud teisipäevast laupäevani), Suure-Jaani raamatukogus, Vastemõisa ja Sürgavere harukogudes, ja Saarepeedi raamatukogus.

Viljandi Linnavalitsuse määrusega 18. detsember 2017 nr 23 kinnitati Viljandi Linnaraamatukogu arengukava aastateks 2018-2020.

2.2. Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.16 €	Seisuga 31.12.17 €	Muutus%
Eelarve kokku	1277,8	1358,8	6,3
Sh keskraamatukogu	486	541,8	11,5
Personalikulu	756,5	794,6	5,04
Sh keskraamatukogu	293,7	316,3	7,7
Komplekteerimiskulu	235,9	243,3	3,13

Sh KOV-lt	147,0	153,5	4,42
Sh riigilt	87,4	88,8	1,6
Sh keskraamatukogu	70,0	70,9	1,29
Sh KOV-lt	37,1	37,5	1,1
Sh riigilt	31,8	32,5	1,84
Infotehnoloogiakulu	38,1	34,7	-8,9
Sh keskraamatukogu	9,3	7	-24,7

2.3.Projektid

Tabel 3

Projektid, toetused	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Ameerika Teabepunkti stipendium (Ameerika Ühendriikide Suursaatkond Eestis)	01.10.2017-30.09.2018	3078.00	3078.00
Ellen Niiduga Midrimaal (KULKA)	03.01.-03.04.2017	90.00	304.00
Infootsivõistlus „Raamatutes peitub tarkus“ (KULKA)	02.10.-20.11.2017	50.00	160.00
Kunst raamatukokku! (Tallinna Keskraamatukogu)	01.09.-30.09.2017	715.00	778.02
Lasteraamatupäev raamatukogus (KULKA)	06.02.-11.04.2017	90.00	245.00
Maakonna raamatukoguhoidjate pädevuse tõstmise läbiviimine (VOL)	01.03.-30.11.2017	150.00	700.00
Pisipõnni pooltund ja mudilasetund (Hasartmängumaksu Nõukogu)	01.09.-31.12.2017	300.00	516.40
Pisipõnni pooltund ja Mudilastund (Hasartmängumaksu Nõukogu)	01.03.-30.06.2017	240.00	187.00
Põhikoolide mälumäng „Pähklipureja“ (Viljandimaa Omavalitsuste Liit)	02.01.-01.12.2017	300.00	650.00
Põhikoolide mälumäng „Pähklipureja“ I voor (KULKA)	02.10.-30.11.2017	50.00	155.00
Raamatukogutöötajate pädevuse tõstmine (Kultuuriministeerium)	01.03.-31.12.2017	2000.00	4115.00

Saja Rahva Lood (Hasartmaksümängu Nõukogu)	01.03.-31.12.2017	180.00	263.50
Viktoriinisarjad Kultuurikonksuke ja 5L (KULKA)	06.02.-22.05.2017	150.00	314.00
Viktoriinisarjad Kultuurikonksuke ja 5L (KULKA)	04.09.-19.12.2017	50.00	315.00
Viljandimaa noorte XX omaloominguvõistlus põhikooli ja gümnaasiumiõpilastele (VOL, KULKA)	02.01.-01.12.2017	200.00 + 300.00	905.03
Viljandimaa parim ettelugeja (KULKA)	04.09.-30.10.2017	50.00	195.00
Õpilasüritused raamatukogus (Viljandimaa Omavalitsuste Liit)	02.01.-01.12.2017	300.00	970.00
Viljandi Linnaraamatukogu projektid kokku:		8293.00	
Abja raamatukogu: Huvihariduse ja tegevuse toetus omavalitsusele (ENTK)	01.09.-31.12.2017 (01.09.17.-31.12.2018)	1350.00	26 477.00
Vastemõisa harukogu: Kogukondlike ürituste korraldamine (KÜSK)	01.01.-30.06.17	345.00	1700.00
Vastemõisa harukogu: Kogukondlike ürituste korraldamine (KÜSK)	01.07.-31.12.2017	610.00	1600.00
Suure-Jaani raamatukogu: Suure ja väikese lugemishuvilise kohtumispai – raamatukogu!“ (KULKA)	25.09.-18.11.2017	200.00	492.60
Tarvastu raamatukogu: Raamat tööpealkirjaga „Vanad Tarvastu jutud“ (Mulgimaa programm)	15.03.-15.12.2017	605.00	655.00
Tarvastu raamatukogu: Kirjanduslik nädalavahetus Mustlas (ERÜ projekt)	01.08.-30.09.2017	590.00	799.48
Tuhalaane külamaja: I korruse peosaali põranda remont (KÜSK ja EV100 kingituste ja sündmuste väiketoetuste taotlusvoor)	08.2017-02.2018	544.80	550.00
Lilli külamaja: Maja fassaadi värvimine. (KÜSK ja EV100 kingituste ja sündmuste väiketoetuste taotlusvoor)		359.78	

Projektide abiga korraldas Viljandi Linnaraamatukogu traditsioonilisi maakondlike laste- ja noorteüritusi, täienduskoolitusi ja õppereise. Viljandimaa noorte XX omaloominguvõistlusele eraldas KULKA stipendiumi 300€, mis kanti võitjatele otse Kultuurkapitali poolt.

Selgituseks: Lillis ja Tuhalaanes on külamaja ja raamatukogu üks organisatsioon, ühe töötajaga.

Aasta	Projektide arv	Summa
2015	19	8874
2016	22	11153
2017	26	12897.58

2.4. Personali koosseis, juhtimine ja areng

Suure-Jaani raamatukogu direktor vahetus. Üks töötaja jäi pensionile. Viljandi Linnaraamatukogust lahkus omal soovil töölt üks töötaja.

Töötajate kuulumine töörühmadesse:

1. Anne Järvis – ERÜ maaraamatukogude sektiiooni Viljandi maakonna esindaja;
2. Epp Raudsepp – ERÜ lasteteeninduse toimkonna juhatuse liige;
3. Marge Liivakivi-Minina – Sakala Kalendri väljaande loominguulise kollektiivi liige;
4. Reet Lubi – Viljandi linna loomestipendiumi komisjoni liige;
5. Veronika Raudsepp-Linnupuu – ERÜ Uue Mõtte Töörühma juht;
6. Ülle Rüütel – Urrami töörühma liige

2.4.1. Ülevaade täienduskoolitustes

Koolituse teema	Korraldaja	Osalejate arv
Autoriõiguste põhimõtted raamatukogus	Eesti Rahvusraamatukogu	1
AK: Akadeemiline koolitus	ERÜ, TÜ Ühiskonnateaduste Instituut	2
Biblioteraapia	Vilko	1
Eesti laps sõjajärgses olustikus: ilukirjanduslik ülevaade	Addenda OÜ	1
ERÜ maaraamatukogude teabepäev	ERÜ	1
Esmaabikoolitus	Kaasik koolitus	4
IKT huviringi juhendajate baaskoolitus	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	1
Innovaatiline inspiratsioonipäev ürituste korraldajatele	Turundus Treff	1
Korruptsioonivastase seaduse rakendamine	Addenda OÜ	1
Eesti laps sõjajärgses olustikus: ilukirjanduslik ülevaade	Eesti Rahvusraamatukogu	1

Lasteraamatukoguhoidjate kogemustuur Rakveres	ERÜ lasteteeninduse toimkond	2
Lasteraamatukoguhoidjate kogemustuur Võrus	ERÜ lasteteeninduse toimkond	4
Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia	Tartu Ülikool	1
Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev: Aktiivõpe ja koostöö	Eesti Lastekirjanduse Keskus (ELK)	2
Loovkirjutamine	Viljandi maakonna emakeele-õpetajate aineseksioon	2
Lugemiskoerte programmi teoreetiline kursus	Eesti Abi- ja teraapiakoerte Ühing	2
Lõunaeesti keel. Mulgi keel	Tartu Ülikool	1
Kogukond koostöös kunstnikuga	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	1
Maaraamatukoguhoidjate suveseminar-laager	ERÜ	3
Muuseumidelt raamatukogudele		2
Neoroturundusest lihtsalt	Viljandimaa Arenduskeskus	3
Raamat kui sõber	MTÜ Eesti Lugemisühing	1
Rahvaraamatukogude suveakadeemia	Tartu Ülikool	3
Rahvaraamatukoguhoidjate suveseminar-laager	Eesti Rahvusraamatukogu	1
Rahvusrhiivi andmebaasid	Viljandi Linnaraamatukogu	5
RVL täna ja homme	Eesti Rahvusraamatukogu	1
Sina, mina, meie	Tervise Arengu Instituut	1
Teenusedisain	Eesti Rahvusraamatukogu	1
Tuletõrje koolitus ja praktiline õppus	Sakala Keskus	18
Täiskasvanu kui õppija	ANDRAS	6
Töötervishoid ja tööohutus	Juunika Koolitus OÜ	2
Laps kirjanduses	ELK	1
Kooliraamatukoguhoidjate suveseminar	ERÜ kooliraamatukoguhoidjate sektsioon	2
Viha valitsemine	Suure-Jaani kool	1

2.4.2. Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Maakonnaraamatukogu (Viljandi Linnaraamatukogu) korraldatud koolituste aluseks oli koolitusplaani. Koolitusplaani koostamisel lähtuti arenguveestlustest, organisatsiooni

vajadustest, raamatukogude poolsetest ettepanekutest, kutsekvalifikatsiooni nõuetest, riiklikest arengukavadest.

Tabel 4

Aeg	Teema	Lektor	Maht/ kestus	Osa- lejad	Hinnang
15.03	Kuuba eluolu ja kultuur	Kaili Teras	2	48	Osalejad said ülevaate Kuuba kultuurist. Oskavad paremini komplekteerida ja mõistavad paremini erinevaid kultuuriruumide (B.2.1).
20.04	Jaapani kultuur ja kirjandus	Kairi Jets	4	46	Osalejad said ülevaate jaapani kultuurist ja kirjandusest. Oskavad paremini komplekteerida ja soovitada jaapani kirjandust (B.2.1). Koolitusest inspireerituna korraldas Viljandi Linnaraamatukogu 12. maakonna raamatukogus jaapani kultuuri tutvustava lasteürituse.
17.05	Õppereis Tartu mäluasutustesse		8	44	Osalejaid külastasid erinevaid mäluasutusi ja said ülevaate erinevate organisatsioonide tegevusest. Osalejad on rohkem motiveeritud, silmaring on laienenud (A5, A2).
20.07	Õppereis Naissaarele		8	22	
	Õppereis Põlva mäluasutustesse			23	
29.09	Verbaalne ja mitteverbaalne kommunikatsioon	Ülli Kukumägi	7	51	Osalejaid said teadmisi toimetulekuks keerulistes situatsioonides (A5; B2.4).
30.10	Maaraamatukoguhoidjate päev Haapsalus		6	22	Osalejad said ülevaate Läänemaa haldusreformist, tutvusid Läänemaa Keskraamatukoguga. Kohtumised kolleegidega tõstsid töötajate motivatsiooni (A5,A2).
16.11	Statistika kogumine. Aruannete koostamine	Margit Jõgi	4	39	Osalejate teadmised statistika kogumise vajalikkusest kasvasid. Aruannetes esineb vähem vigu.
14.12	Värvid meeles ja keeles. Tutvumine Viljandi Kunstikooli tegevusega	Reet Talimaa	4	45	Loengus anti ülevaate värvide mitmekesisusest ja nende mõjust inimeste meelele ja värvide tähendustest erinevates kultuuriruumides. Osalejad oskavad valida värvilahendusi raamatukogu üritustele ja infomaterjalidele (A.2.5).

Lisaks tabelis 4 toodule korraldas Viljandi Linnaraamatukogu kaks seminari. Tutvustati 2017. aasta lastekirjandust, digimaailma lastekirjanduses, anti ülevaade 2017. aasta kirjandusturust ja

Rahva Raamatu tegevusest. Eesti Töötukassa karjäärinõustaja Enna Tikas tutvustas töötukassa teenuseid.

Viljandi Linnaraamatukogu korraldas 2017. aastal kolm õppereisi. Õppereisid võimaldasid suhelda kolleegidega ja tihendada sidemeid raamatukogude vahel. Erinevate mäluasutuste külastamine aitas märgata puudusi oma töös ja seda, mis on hästi, luua võimalusi koostööks.

Erinevate õppepäevade korraldamist maakonna keskses peetakse oluliseks. Paljudele on see ainuke enesetäiendamise võimalus (vt Lisa 1). Põhjuseks piiratud ressursid. Siiski loobuvad ühe töötajaga raamatukogud aegajalt osalemisest, sest ei soovi raamatukogu sulgeda.

Leie raamatukogu aruandest: *Teeme oma igapäevast tööd koha peal ja kuulame, aitame oma lugejaid igal moel. Käies ise koolitusel või väljasõidul tunnen tagasi tules, et jaksan jälle olla tore, sõbralik ja abivalmis. Koolituspäevad ja õppereisid on väga vajalikud.*

2.4.3. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Raamatukogutöötajate avalikud esinemised (vt LISA 2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused). Raamatukogutöötajad kirjutasid artikleid kohalikele vallalehtedele. Viljandi Linnalehes (1 kord kuus) ilmus regulaarselt rubriik Viljandi Linnaraamatukogu tegemistest.

2.4.4. Erialahariduse omandamine

2017. aastal ei omandanud ükski töötaja erialast haridust.

2.4.5. Töötajate tunnustamine

Merike Andresson - Parim maaraamatukoguhoidja 2017 nominent; Kolga-Jaani Vallavalitsuse tänukiri;

Ille Riisk – Kõo valla teenetemedal pikaajalise tööpanuse eest;

Merle Rang – Vastemõisa piirkonna sädeinimene;

Merike Mikkor – Suure-Jaani vallavalitsuse tänukiri pikaajalise töötamise eest;

Võhma raamatukogu – Andrase tunnustus Aasta raamatukogu Viljandimaal, Viljandi Maavalitsuse tänukiri, meene;

Aita Härm, Piret Viira, Ülle Lilleoks – Viljandi Valla tänukiri kauaaegse kohusetundliku töö eest;

Kai Oidermaa – Viljandi Valla tänukiri tänuväärse töö eest ülevallalise mälumänguküsimuste koostamise eest;

Anu Ojamäe - Kultuuriministeriumi tänukiri;

Viljandi Linnaraamatukogu tunnustati:

1. Tänu kiri pikaajalise koostöö eest Viljandimaa Naisseltsilt.
2. Tänu kiri Lasteaed Karlssonilt meeldiva koostöö eest.
3. Tänu kiri Viljandimaa Rajaleidja Keskuselt koostöö eest orienteerumismängu „Karjäärijaht 2017“ korraldamisel.

2.5. Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloomustus. Raamatukogude ruumid ja asukoht

Halliste raamatukogu kolis uutesse ruumidesse renoveeritud Kulla leerimajas.

Sanitaarremondi vajavad Kõpu, Vastemõisa, Tääksi ja Võhma raamatukogu. Kolga-Jaani raamatukogus puudub ventilatsioon, ruumid vajavad soojustamist. Ventilatsiooniga on probleeme Olustvere raamatukogus.

Halvas seisukorras on Meleski ja Oiu raamatukogud.

Tääksi raamatukogu kolis väiksematesse ruumidesse.

Viljandi Linnaraamatukogus korraldab 2017. aasta 1. detsembrist haldustegevust Viljandi Linnavalitsuse Kinnisvarahalduse amet.

Viljandi Linnaraamatukogus vajavad sanitaarremonti 2. ja 4. teenindussaal, WC-d vajavad renoveerimist, samuti on vajalik elektrisüsteemi ja valgustuse parendamine, elektripistikute süsteemi uus lahendus (lugejate nutiseadmete kasutamiseks), ventilatsiooni parendamine, trepihallis laste käsipuude paigaldamine, amortiseerunud mööbli asendamine uuega.

2.5.1. Juurdepääs liikumispuudega inimesele

Juurdepääs puudub Halliste, Holstre, Karula, Karksi, Kärstna, Leie, Meleski, Mõisaküla, Oiu, Olustvere, Paala, Puiatu, Pärsti, Ramsi, Saarepeedi, Suislepa, Suure-Jaani, Sürgavere, Tänessilma, Tääksi, Tuhalaane, Võhma, Viiratsi, Väluste ja Õisu raamatukogudes.

2.6. Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Uued arvutid – Abja ja Kõo raamatukogu.

Projektor, ekraan – Abja raamatukogu.

Kontorikombain – Suislepa harukogu, Tarvastu raamatukogu.

Interneti kiirus suurenes Abja raamatukogus.

Viljandi Linnaraamatukogu alustas üleminekut RFID-i süsteemile. Paigaldati turvavärv ja teenindaja töökohtade komponendid ning tarkvara. RFID-elementidega varustati enamus teavikuid.

Mitmete raamatukogude arvutipark on tehniliselt ja moraalselt vananenud. Arvutite vanus ja tehniline seisukord takistasid tänapäevaste tarkvaraprogrammide kasutamist, raskendab juurdepääsu e-teenustele, kaasnevad turvariskid.

Tabelis on raamatukogud, kus on kasutusel üle kuue aasta vanad arvutid.

Raamatukogu	Töötajaarvuti soetamise aasta	Lugejaarvuti soetamise aasta
Halliste	2011	2010
Karksi-Nuia	2011	2011
Kõo		2011 (Win XP)
Kõpu		2009
Leie	2010	2012
Meleski		2003 (Win XP)
Oiu	Puudub raamatukogutarkvara	2000 (Win XP)
Paala harukogu		1998 (Win XP)
Pilistvere		2005
Puiatu		2008
Ramsi	2005	2005
Saarepeedi	2011	2007

Tarvastu	2010	2010
Tuhalaane	2011 Puudub raamatukogutarkvara	2011
Võhma		2008

Seadusest tulenevate ülesannete paremaks korraldamiseks ja teenuste arendamiseks vajavad raamatukogud kaasaegseid arvuteid, sülearvuteid ja erinevaid nutiseadmeid.

3. Kogud

3.1. Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused

Viljandi Linnaraamatukogu (maakonna keskraamatukogu ülesannetes) juhindub kogude komplekteerimisel:

1. Rahvaraamatukogu töökorralduse juhendist.
2. Kultuuriministri 09.01.2015.a. määrusest nr. 1 Rahvaraamatukogude riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord.
3. Maakonna raamatukogude tellimissoovidest, mis lähtuvad piirkonna elanike vajadustest ja soovidest.

Kogude komplekteerimine toimub iganädalase tellimisnimekirja alusel Google Drive'i keskkonnas.

Raamatute tellimisel valikuid tehes jälgiti piirkonna raamatukogude tellimusi. Piirkonda osteti erinevaid nimetusi, et hiljem neid RVL-i teel vahetada. Maakonna raamatukogud ostsid reeglina ühe eksemplari nimetusest, Viljandi Linnaraamatukogu eesti ilukirjandust 2-3, tõlkekirjandust 1-2 eksemplari, väärtkirjandust ja väga nõutud nimetusi rohkem.

Viljandi maakonna rahvaraamatukogud kasutasid 2017. aastal riigi eraldatud teavikute soetamise toetusest 2881.42 eurot kultuuriperioodika ja 39778.62 eurot kultuuriministri määruse Rahvaraamatukogudele riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord Lisas 1 nimetatud teoste ostmiseks.

Viljandi maakonna rahvaraamatukogud ostsid 2017. aastal 15783 eksemplari raamatuid, 157 aulist ja 18 muud teavikut.

Sihtotstarbeliselt laste- ja noortekirjanduse soetamiseks eraldatud summa eest osteti Viljandi maakonna raamatukogudesse 205 teavikut (vt tabel 4.4.1).

Viljandi Linnaraamatukogu komplekteerimisosakonna kaudu annetati raamatukogudele 936 nimetust, kokku 1616 eksemplari teavikuid, sh 24 aulist ja 2 elektroonilist teavikut. Annetuste osakaal kogude juurdekasvust moodustas 2017. aastal 9%, 2016. aastal oli see 6%.

Annetustena saadi:

Maalehe ja kirjastus Varraku koostöös valminud sarja „Tarkusepuu“ (138 eksemplari).

Andras ETKA: „Eesti täiskasvanuhariduse 25 aastat“ (40 eksemplari).

Suure-Jaani Vallavalitsus: „Helisev Vaikus“ (37 eksemplari).

Muinsuskaitseamet: „Kaarma kirik“ (10 eksemplari), „Tallinna Kaarli kirik“ (7 eksemplari), „Eesti parkide almanahh (11 eksemplari).

Kirjanik Enn Vaino kinkis 56 eksemplari oma raamatuid.

Raamatukogule annetati eesti- ja ingliskeelset kirjandust.

Hoiuraamatukogust saadi kooli soovituslikku kirjandust, vanemaid populaarseid raamatuid täiskasvanutele, samuti uusi raamatuid, kuna mitmed kirjastused annavad oma müügist ülejäänud tiraaži hoiukogule.

3.1.1. Raamatute komplekteerimine

Viljandi maakonna raamatukogudele osteti 2017. aastal 3558 nimetust, kokku 15 386 eksemplari. Viljandi maakonna raamatukogudele ostetud raamatute keskmine hind oli 2017. aastal 12.09 eurot.

Ostetud raamatutest olid 97% eestikeelsed, 2% venekeelsed ja 1% ingliskeelsed.

Ostetud raamatutest moodustas 75% ilukirjandus. Liigiti jagunes teavikute ostmine alljärgnevalt:

Liik	0	1	2	3	5	61	63	6,62	64-69	7	8	821	9
%	1,2	2,6	0,6	3,8	1,5	1,6	0,7	0,3	1,7	0,9	0,8	75	4,7

Läheneva „Eesti100“ raames ilmus 2017. aastal palju erinevaid teavikuid. Enim telliti järgnevalt nimetusi:

1. Raud, M. Eestlase käsiraamat - 30 eks.
2. Kuslap, V. Jalutuskäigud Eesti kalmistutel - 26 eks.
3. Juske, J. Sada põnevat lugu Eesti Vabariigist - 25 eks.
4. Ots, L. Kuulsad ja naljakad eestlased - 25 eks.
5. Laar, M. Eesti suured armastuslood - 24 eks.
6. 100 silmapaistvat Eesti naist - 21 eks.

Eesti ilukirjanduse populaarsemad nimetused 2017. aastal:

1. Jõe, A. Viimane laev - 36 eks.
2. Pets, H. Rünkrasked pilved - 35 eks.
3. Tohvri, E. Sõbrad ja hallikirju koerake - 35 eks.
4. Laidla, S. Kord õide puhkeb iga aed - 34 eks.
5. Künnapas, H. Mu koju tood sa - 33 eks.
6. Künnapas, H. Naine, kes ei nuta, saab rikkaks - 33 eksemplari.

Aktiivse järelkomplekteerimise tingis lugejapoolne nõudlus ja teadlikkus uutest ilmuvatest raamatutest. Komplekteerimisosakond vahendas raamatukogudele kirjastuste pakutavaid sooduspakkumisi.

3.1.2. Perioodika komplekteerimine

Komplekteerimisosakonna kaudu osteti teavikute riigitoetusega maakonda kultuuriperioodikat 2881.42 euro väärtuses.

Annetusena saadi maakonnale ajakirjad: Puutepunkt, Eurokratt, Tööelu, Hea kodanik, Pluss, Memento, Oma Maa, Sinuga, Liikumine ja Sport. Viljandi Linnaraamatukogule Ramp, Immo, Jooksja, Kaitse Kodu, Karksi Sõna, Kesknädal, Kõo Vallaleht, Leole, Niponica, Oma Keel, Pealinn, Põlevad ja mittepõlevad Energiaallikad, Pääste Elu, Sotsiaaldemokraat, Tennis, Tervise uudised, Võhma Linnaleht, Üheskoos, Äri-IT, 1 Leht, Zeit Fragen, Sakala.

3.1.3. Auviste komplekteerimine

2017. aastal komplekteeriti 235 auvist. Osteti eesti- ja välismaise muusika CD-sid, multifilme, lastefilme, uuemaid eesti filme.

Annetusena saadi 2 eksemplari elektroonilist teavikut „Eesti foto. Eesti fotograafia 1839-2004“.

3.2. Inventuurid ja mahakandmised

Inventuur teostati Tääksi haruraamatukogus.

2017. aastal kustutati vähem kui seda tehti varasematel aastatel. Näiteks kustutati 2016. aastal 2 940 aastakäiku ajakirju, 2017. aastal kustutati 509 aastakäiku ajakirju. Maakonnas kustutati 2017. aastal kokku 29 015 eksemplari raamatuid. Kustutamisel pöörati enim tähelepanu teabekirjanduse kogule, millest kustutati aegunud teavikuid.

Viljandi Linnaraamatukogus kustutati 7790 eksemplari raamatuid ja 56 aastakäiku ajakirju.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Maakonna raamatukogudes ei toimunud muudatusi lugejateeninduses ja raamatukoguteenustes, lugejauuringuid läbi ei viidud.

Viljandi Linnaraamatukogu viis läbi Rahvaraamatukoguteenuse kvaliteedi hindamise.

4.1. Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Rahvaraamatukogudes on tagatud elanikele juurdepääs avalikule teabele vastavalt Rahvaraamatukogu seaduse §12 ja Avaliku teabe seaduse §33 järgi. Elanike huvi e-teenuste kasutamise vastu kasvab. Paljud e-teenuste kasutajad vajavad abi ja juhendamist.

4.2. Raamatukogude kasutamine ja teenused

Tabel 5

Raamatukogu	Lugejad 2016	Lugejad 2017	Muutus(+/-)
Maakond kokku	15 977	15 037	-940
Sh keskrk	5 780	5 602	-178

Raamatukogu	Külastused 2016	Külastused 2017	Muutus (+ -)	Virtuaal-Külastus 2016	Virtuaal-külastused 2017	Muutus (+ -)
Maakond kokku	252 320	253 757	+1 437	87 058	77 106	-9 952
Sh keskrk	101 946	100 319	-1 645	64 104	56 789	-7 319

Raamatukogu	Laenutused 2016	Laenutused 2017	Muutus (+ -)	Päringud 2016	Päringud 2017	Muutus (+ -)
Maakond kokku	432 021	455 033	+23 012	3 311	3 479	-168
Sh keskrk	190 518	198 408	+7 890	776	674	-102

Vaatamata lugejate arvu langusele kasvas maakonnas külastuste ja laenutuste arv. Laenutuste arv ja raamatute ringlus sõltuvad raamatukogu laenuaja pikkusest. Viljandi maakonnas on laenuaeg raamatutel 12-30 päeva.

Halliste raamatukogu kolimine uutesse ruumidesse suurendas külastusi 1444 ja laenutusi 510 võrra; lisandus uusi lugejaid.

Tarvastu raamatukogu aruandest: *Lugejate arv on iga aastaga vähenenud nagu ka Tarvastu valla elanike arv. Lugejate arvu langus ei tähenda, et raamatukogu teenust ei vajata. Tihti tunnistab töötav inimene, et tahaks lugeda, aga ei jõua, sest käib kaugemal tööl. Mõnes raamatukogus võib lugejate languse põhjuseks olla raamatukogu olmetingimused ja asukoht. Näiteks Suislepa haruraamatukogu, kus on talvel tihti külm. Raamatukokku saamiseks tuleb kasutada treppi, mis on liiga järsk ning trepp on halvas seisukorras.*

Viiratsi ja Leie raamatukogu põhinäitajate languse üheks põhjuseks oli lühendatud ajaga töötamine aasta esimesel poolel.

Raamatukogu paiknemine teiste asutuste läheduses teeb raamatukoguteenuste kasutamise mugavamaks. Näiteks perearstikeskuse sulgemine Kõos tõi kaasa raamatukogu kasutamise languse. Bussipeatuse lähedal asuv raamatukogu pakub bussiootajatele võimaluse tutvuda perioodika ja kirjandusega

Leie raamatukogus suurendas Eesti romaaniõistluse raamatute väljapanek antud raamatute laenutamist.

Virtuaalkülastuste languse üheks põhjuseks võib pidada raamatukogude facebook'i kontode jälgimist. Sealt leitakse infot ürituste, uute raamatute, lahtioleku aegade kohta. 2016. aastal oli raamatukogude postituste arv 516, 2017. aastal 1 537.

Raamatukogu kasutatakse üha rohkem kooskäimiskohana. Klassikalistele raamatukoguteenustele ja -üritustele peavad lisanduma uued vormid. Oluline on koostöö erinevate organisatsioonidega. Raamatukogud peavad võtma endale erinevaid ülesandeid, olema valla käepikenduseks, aktiivselt tutvustama raamatukogu teenuseid.

Infopäringud

Raamatukogu	2016	2017
Abja Raamatukogu	40	64
Halliste Raamatukogu	2	5
Heimtali Raamatukogu	39	45
Holstre Raamatukogu	74	37
Kamara Raamatukogu	180	212
Karksi Raamatukogu	0	0
Karksi-Nuia Raamatukogu	191	139
Karula Raamatukogu	5	2
Kolga-Jaani Raamatukogu	122	71
Kõo Raamatukogu	7	4
Kõpu Raamatukogu	10	8
Leie Raamatukogu	28	6
Lilli Raamatukogu	0	0
Meleski Raamatukogu	2	0

Mõisaküla Raamatukogu	228	378
Oiu Raamatukogu	5	6
Paistu Raamatukogu	2	6
Pilistvere Raamatukogu	2	0
Puiatu Raamatukogu	5	2
Päri Raamatukogu	2	3
Pärsti Raamatukogu	229	337
Ramsi Raamatukogu	52	53
Saarepeedi Raamatukogu	5	3
Suure-Jaani Raamatukogu	584	577
Tarvastu Raamatukogu	172	268
Tuhalaane Raamatukogu	0	0
Tänassilma Raamatukogu	49	175
Uusna Raamatukogu	55	58
Vana-Võidu Raamatukogu	180	14
Viiratsi Raamatukogu	68	80
Viljandi Linnaraamatukogu	776	674
Võhma Linnaraamatukogu	121	239
Õisu Raamatukogu	76	31
Viljandimaa kokku	3311	3497

Näiteid päringutest:

Vana mööbli restaureerimise- ja maja renoveerimise kohta.

Õnnenööbi kohta – rahvausukumus.

Pühakutest, ikoonidest, šamanismist.

Deemonite kohta kirjanduses.

Viljandi jalgpalliklubi Tulevik naiskonnast, Eesti jalgpalli ajaloost.

Pärilikud haigused.

Taimetoitude kohta.

Päringud isikute kohta – J. Köleri, J. Semperi, P. Sirgi, O. Ikla, A. Madiste, P. Kondase, J. Tõnissoni, M. Leisi jne kohta.

Kohapäringud – Montenegro, Setumaa, Suure-Jaani, Vastemõisa, Krimmi, Odessa, Poola, Krakowi, Belgia, Dubai, Araabia Ühendemiraadid, Norra, Bali saarte kohta, Põhja-Eesti kohta inglise keeles.

4.3. RVL teenindus

2017. aastal on RVL laenutuste arv kasvanud. Uute raamatute tellimisel jälgitakse naaberraamatukogude tellimusi. Raamatukogus puuduvad teavikud tellitakse lugeja soovil

teistest raamatukogudest. RVL-i tehakse nii kohalikul tasandil kui riiklikul tasandil. Aktiivne on vallasisene RVL

	2016		2017	
	Kokku	Sh keskkogu	Kokku	Sh keskkogu
RVL välja	3 709	639	4 912	1 222
RVL sisse	3 795	42	5 398	91

4.4. Laste- ja noorteteenindus

Viljandis ja Viljandimaal töötas 2017. aastal 27 kooli ja 37 lasteaeda. Laste- ja noorteaastal pöörati suuremat tähelepanu laste ja noortetööle. Raamatukogudes suurenes laste ja noorte külastatavus, kogukonnas propageeriti raamatukogu põneva ajaveetmise ja suhtlemise kohana.

Noortele korraldatud ürituste läbiviimisel kasutati Abjas ENTK projekti „Noorte huvihariduse ja tegevuse toetus omavalitsustele“ eraldatud vahendeid.

Suure-Jaani raamatukogu projekti „Suure ja väikese huvilise kohtumispaik – raamatukogu“ raames käivitati klubiline tegevus Kondase Klubi, kutsuti külla lastekirjanikke.

4.4.1. Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noortekirjandus moodustas keskmiselt 20-40% raamatukokku tellitud teavikutest. Vastavalt nõudlusele komplekteeriti eesti autorite lasteraamatuid ja tõlkekirjandust. Eksemplaarsus sõltus laste arvust teeninduspiirkonnas, vähem telliti lastekirjandust raamatukogudesse, kus piirkonnas puuduvad lasteaed ja kool. Telliti lastele perioodikat – Täheke, Hea Laps, Minu Maailm.

Enim tellitud lastekirjandus (eesti- ja väliskirjandus):

1. Thorne, J. Harry Potter ja äraneetud laps – 34 eks.
2. Wimberg. Kodused lood – 30 eks.
3. Widmark, M. Tuletõrjemõistus – 28 eks.
4. Widmark, M. Ujulamõistus – 27 eks.
5. Reinaus, R. Vanalinna detektiivid. I – 27 eks.
6. Keränen, M. Fantoomrattur – 26 eks.
7. Tomusk, I. Isemoodi unejutud – 26 eks.
8. Keränen, M. Jõmmu – 25 eks.
9. Reinaus, R. Maarius, maagia ja libahunt Liisi – 25 eks.
10. Tomusk, I. Seiklused paralleelmaailmas – 25 eks.

Enim tellitud noortekirjandus:

1. Reinaus, R. Mõõkade äss – 32 eks.
2. Sarapik, M. Õhku joonistatud naeratus – 30 eks.
3. Glasgow, K. Katkine tüdruk – 29 eks.
4. Soucy, G. Väike tüdruk, kes armastas liialt tuletikke – 27 eks.
5. Priilinn, K. Kas keegi kuuleb mind? – 27 eks.

Viljandi Linnaraamatukogus on laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine olnud alati esmane prioriteet. Kogu täiendati laste- ja noortekirjanduse paremikuga, kordustrukkidega vahetati välja koolikohustusliku kirjanduse lagununud eksemplarid (näiteks H. Nõu „Pea suu“, J. Rowling „Tarkade kivi“). Täiendati ingliskeelse noortekirjanduse kogu. Raamatukokku telliti hulgaliselt uusi laua- ja mõttemänge.

Riigipoolse sihtfinantseerimisega soetati järgmised teavikud:

Lastekirjanduse valiknimekiri	Hind	Enne	Juurde tellitud	Summa
Alver, A-M. Atsi tunded	8.34	6	6	50.04
Barnard, S. Ilusad katkised asjad	13.94	11	9	125.46
Benjamin, A. Kõik mida ma õppisin meduuside kohta	12.63	2	7	88.41
Biermann, F. Härra rebane sööb raamatuid	6.25	7	7	43.75
Glasgow, K. Katkine tüdruk	15.33	7	22	337.26
Hinrikus, K. Katariina ja hernerid	13.95	12	20	279.00
Lind, A. Liivahundi lood	8.70	10	3	26.10
Lukner, H., Mürsepp, M. Fööbits	13.95	5	4	55.80
O' Neil, Igavesti vaid sinu	13.90	8	11	152.90
Laste transpordientsüklopeedia	13.90	2	6	83.40
Merino, G. Lammas, kes haudus muna	10.41	8	5	52.05
Pakkas, L. Kust tulevad miksud?	11.84	3	2	23.68
Paeveer, A. Pörsapere lood	8.53	1	9	76.77
Peeks, B. Lüriidiumivaras	12.63	9	10	126.30
Peeks, B. Krüptoportaal	12.63	4	8	101.04
Pervik, A. Hädaoru kuningas	11.80	6	1	11.80
Reinaus, R. Maarius, maagia ja libahunt Liisi	10.04	16	9	90.36
Socha, P. Mesilased	12.50	10	3	37.50
Saar, A. Külaskäik	5.64	8	2	11.28
Saat, M. Kuu King	13.68	3	6	82.08
Selli, T. Pelle parim päev	9.16	3	14	128.24
Soucy, G. Väike tüdruk, kes armastas liialt tuletikke	9.71	11	16	155.36
Sylvie, M. R. Räägi mulle armastusest	6.55	3	2	13.10
Tolonen, T. Kollivalve	14.70	3	12	176.40
Tungal, L. Mis kell on, Liselotte?	8.65	2	3	25.95
Wimberg. Salasõna	8.35	15	8	66.80
Kokku		175	205	2 420.83

4.4.2. Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Raamatukogu	Lugejad 2016	Lugejad 2017	Muutus (+-)
Viljandi maakond	3 816	3 853	+37
Sh. keskrk (Viljandi Linnaraamatukogu)	1 467	1 496	+29
Raamatukogu	Külastused 2016	Külastused 2017	Muutus(+/-)
Viljandi maakond	64 774	68 179	+3 405
Sh. keskrk (Viljandi Linnaraamatukogu)	22 714	22 372	+342
Raamatukogu	Laenutused 2016	Laenutused 2017	Muutus(+/-)
Viljandi maakond	49 152	51 967	+3 190
Sh. keskrk (Viljandi Linnaraamatukogu)	23 180	24 620	+164

Vaatamata linna ja maakonna laste ja õpilaste arvu aasta-aastasele kahanemisele oli 2017. aasta edukas. Suurenesid lugejate ja laenutuste arvud. Raamatukogud on oma kogukonna laste jaoks nii kirjanduse juurde suunajad kui ka vaba aja sisustajad. Lugemiskoerad pakuvad tuge lugema õppimisel. Maakonna raamatukogudel on hea koostöö lasteaedade ja koolidega.

Viljandi Linnaraamatukogu laste- ja noorteteeninduse peamiseks eesmärgiks on lugemishuvi arendamine ja raamatukogu tutvustamine läbi erinevate ettevõtmiste. Linnaraamatukogu on laste seas populaarne kooskäimise koht, kus veedetakse aega ja tutvutakse kirjandusega. Noortenurga loomisega on suudetud raamatukogu vastu huvi äratada teismelistes. Oluline on, et külastajad viibivad raamatute keskel, mis annab neile võimaluse igal hetkel mõnd raamatut sirvida ja uurida. Linnaraamatukogu pakub võimalusi olla lastel ja noortel ise ja omaette või tegutseda koos eakaaslastega, mis haakub hästi möödunud aasta laste- ja noortekultuuri aasta deviisiga – ise olemine, koos tegutsemine.

4.4.3. Laste- ja noorteteenindus s.h. lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Maakonna raamatukogud korraldasid lastele traditsioonilisi lugemisharjumusi edendavaid üritusi. Enim külastasid raamatukogu lasteaedade rühmad. Tutvuti raamatukoguga, toimusid ettelugemised, tutvustati uut lastekirjandust.

Õpilasi juhendati ja aidati valmistuda maakondlikuks kirjandusmänguks (Holstre). Korraldati lugemisvõistlusi ja turniire (Sürgavere).

Koostöös emakeeleõpetajatega anti õpilastele ülesandeid, mille lahendamisel oli vajalik raamatukogu koguga tutvuda (Vastemõisa).

Korraldati pimekohtinguid raamatutega, et tekitada huvi lugemise vastu (Mõisküla). III kooliastme õpilastele anti ülevaade nt. digimaailma kajastamisest raamatutes (Abja).

Raamatukogutundides käsitleti perioodika lugemist, tutvustati õpilastele teatmekirjanduse kasutamist, räägiti raamatute illustatsioonidest (Holstre, Mõisaküla, Leie, Heimtali).

Olustvere Maamajandus- ja Teeninduskoolis ja Vana-Võidu Ühendatud Kutsekoolis viidi läbi raamatukogu tutvustavaid ekskursioone.

Laste lugemisele aitasid kaasa kohtumised lugemiskoertega (Viljandi, Kolga-Jaani, Leie).

Õpilaste funktsionaalse lugemisoskuse arendamiseks korraldas Viljandi Linnaraamatukogu linna- ja maakonna õpilastele traditsioonilisi viktoriinisarju Kultuurikonksuke ja 5L. Viktoriinides osales 2017/2018 õppeaastal 106 õpilast. Maakonna raamatukogud suunasid lapsi viktoriinisarjades osalema (Abja, Võhma, Paistu). Kultuurikonksuke on 2.- 4. klassi ja 5L 5.-7. klassi õpilastele. Igal kuul esitatakse küsimused ajakirjade „Täheke“, „Minu maailm“, Miks ja kuidas“, Eesti Loodus“ ja „Hea Laps“ sisu kohta. Osalejate arv kinnitab, et Viljandimaal on antud töövorm ennast õigustanud ja pakub õpilastele huvi. Laste motiveerimiseks, kutsuti osalejaid vaheüritustele kus tublimaid autasustati. Osalejatega kohtusid ajakirja „Minu maailm“ toimetaja Ethel Lillemägi ja Keskkonna ameti spetsialist Krista Kingumets. Korraldajad on saanud väga head tagasisidet õpetajatelt.

2017. aastal alustas Viljandi Linnaraamatukogu projekti „Rebase raamatukott“. Igal kuul viidi linna lasteaedadesse raamatukott, kuhu komplekteeriti uuemat väikelaste kirjandust. Valikus oli nii jutu- kui aimeramatuid, lastele vaatamiseks ja õpetajatele ettelugemiseks. Tagasiside lasteaedadelt on väga hea, kuna lasteaedadel ei ole ressursse uuemat lastekirjandust kohapeale soetada.

Viljandi Linnaraamatukogu külastasid aasta jooksul lasteaiarühmad, kes tutvusid raamatukogu ja kogus olevate raamatutega. Lisaks tutvumiskäikudele korraldati lastele erinevaid teematunde: emakeel ja murded, loodus, käitumine jm.

Koolieelsetele rühmadele on raamatukogu kogude tutvustamine muudetud mänguliseks - iga osaleja sai peale tutvustavat ringkäiku proovida, kuidas ja kuhu raamatukogus raamatud paigutada tuleb. See aitas lastel paremini aru saada saali paigutussüsteemist. Tunni lõpus mängiti memoriini – kokku tuli paigutada luuletus ja selle sisu kohta käiv pilt. Praktiline tagasiside näitab, et hiljem raamatukokku tulles orienteeruvad lapsed kogus paremini.

Kevadel kutsuti linna- ja maakonna koolide esimesed klassid raamatukokku ekskursioonile. Tutvustati maja, vaadati huvitavaid ja erisuguseid raamatuid, räägiti kasutuseeskirjast ja lugejaks registreerimisest. Kevadeks on esimesed klassid harjunud kooliga ja teadvustanud õpetaja suunamisel lugemise olulisust.

Infootsimäng on 5. klassidele teatmekirjandust kasutama õpetav maakondlik mäng. Mäng tutvustas õpilastele uuemat teatmekirjandust, õpetas info leidmise oskusi ja toimus praktilise info leidmise tund.

Sügiseti valiti 4. klasside õpilaste seast välja Viljandimaa parima ettelugeja. Osalejad loosisid etteloetava teksti ja peale tekstiga tutvumist lugesid selle ette. Laste lugemist kuulas žürii, mille koosseisus olid Ugala teatri näitlejad, kes ürituse lõppedes lastele lugemise kohta mõnusaid näpunäiteid jagasid.

Viljandi Linnaraamatukogu Ameerika teabepunkt korraldas maakonna 8. klasside õpilastele inglise keelse ettelugemise võistluse ja 7. klasside õpilastele kirjutamise võistluse.

7. klassid külastasid raamatukogu õppekavasse kuuluva tunniteema raames, neile tutvustati raamatukoguga ja läbi praktilise tegevuse kogude paigutussüsteemiga.

Põhikoolide mälumängu Pähklipureja (osalejad linna- ja maakonnakoolide 6.-9. klasside õpilased) on korraldatud üle kümne aasta.

Viljandi Linnaraamatukogu koostas erinevatele kooliastmetele soovitusliku lugemise nimestikke.

Viljandi Linnaraamatukogu korraldab maakondlikke üritusi, mis kaasavad kõiki linna- ja maakonna koole. Koostööpartneriteks on maakonna rahva- ja kooliraamatukogud.

Raamatukogutunni teema	Vanuseaste	Raamatukogu	Osalejate arv
Tutvumiskäik raamatukogus	koolieelikud	Abja, Holstre, Kõo, Mõisaküla, Puiatu, Pärsti, Saarepeedi, Vastemõisa, Suure-Jaani, Tännassilma, Uusna, Võhma Viljandi Linnaraamatukogu	326
Teematunnid lasteaedadele	eelkooliealised	Vastemõisa, Suure-Jaani, Puiatu, Päre, Pärsti, Viljandi Linnaraamatukogu	95
Tutvumiskäik raamatukogus	1.klassid/I kooliaste	Heimtali, Holstre, Karksi-Nuia, Kõo, Leie, Olustvere, Saarepeedi, Sürgavere, Vastemõisa, Viiratsi, Viljandi Linnaraamatukogu	480
Tutvumine raamatukoguga	II/III kooliaste	Holstre, Olustvere, Suure-Jaani, Sürgavere, Viiratsi, Võhma Viljandi Linnaraamatukogu	218
Tutvumine raamatukoguga	Kutseõppeasutused	Olustvere, Vana-Võidu	86
Kirjandusülevaated	II-III kooliaste	Heimtali, Olustvere, Saarepeedi, Tännassilma, Tääksi, Võhma, Viljandi Linnaraamatukogu	210
Teatmekirjanduse tutvustamine ja kasutama õpetamine	II kooliaste	Heimtali, Mõisaküla, Viiratsi, Võhma, Viljandi Linnaraamatukogu	120
Illustratsioon raamatus	II kooliaste	Heimtali	48
Perioodika, ajakirjade tutvustus, ülesehitus	I-III kooliaste	Heimtali, Vastemõisa	54
Räägime raamatust (tiitelleht, sisukord jne.)	I kooliaste	Võhma	25
Raamatukogu andmebaaside ja kodulehe tutvustamine	III kooliaste	Olustvere, Võhma, Viljandi Linnaraamatukogu	79
Parimate lugejate autasustamine	I kooliaste	Vastemõisa	10
Viktoriinid erinevatel teemadel	II-III kooliaste	Sürgavere, Mõisaküla, Saarepeedi, Tännassilma, Tääksi, Vastemõisa	83

Lugemisvõistlus	I-II kooliaste	Sürgavere	13
Lugemiskoerad raamatukogudes (ka kass)	Koolieelikud ja I kooliaste	Kolga-Jaani, Leie, Sürgavere(kass), Viljandi Linnaraamatukogu	123
Maakondlikud viktoriinisarjad Kultuurikonksuke ja 5L	I-III kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu, Abja, Holstre, maakonna koolid	90
Maakondlik infootsimäng teatmekirjanduse põhjal	II kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu, maakonna raamatukogud ja koolid	56
Maakondlik põhikoolide mälumäng „Pähklipureja“	II-III kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu, maakonna raamatukogud	48

4.4.4. Laste- ja noorteüritused

Maakonna raamatukogudes oli lastel vaba aja veetmise võimalus. Jätkati traditsioonilist laste koolivaheaegade sisustamist, korraldati erinevaid töötubasid, etendusi, omaloominguvõistlusi, lauamängude mängimise päevi, korraldati öölugemisi ja kohtumisi kirjanikega, tähistati kalendaarseid tähtpäevi. Maakonna laste- ja noorte üritusi toetas Viljandimaa KULKA ekspertgrupp, Viljandimaa Omavalitsuste Liit, Hasartmängmaksu Nõukogu, ameerika teemalisi üritusi Ameerika Ühendriikide Suursaatkond Eestis. Ülevaade maakonnas toimunud üritustest ja näitustest on lisas 4. (vt LISA 4 Laste- ja noorteüritused).

4.5. Erivajadustega sihtrühma teenused

Koduteenindus

Tabel 7

Raamatukogu	Kordade arv	Kasutajate arv
Abja	8	1
Karksi – Nuia	9	3
Kolga-Jaani	60	16
Karksi	4	1
Kõo	16	8
Leie	7	2
Meleski	160	5
Mõisaküla	6	3
Oiu	84	5
Paistu	16	2
Paala harukogu (Suure-Jaani)	32	12
Päri	15	2
Pärsti	6	2

Vastemõisa harukogu (Suure-Jaani)	12	2
Tarvastu	2	1
Tänassilma	2	2
Viiratsi	52	6
Viljandi	485	28
Võhma	14	1
Õisu	3	2
kokku	993	104

Koduteenindust pakkuvate raamatukogude arv on aastatega kasvanud. 2016. aastal pakkus teenust 15 raamatukogu ja 2017. aasta lõpus 20 raamatukogu. Koduteenuse kasutajate arv on langenud. Kui koduteenindust pakuti sotsiaaltöötajate vahendusel valiti teavikud raamatukogutöötajate poolt. Ühe töötajaga raamatukogudes on koduteeninduse pakkumine keeruline. Enamast pakutakse teenust töövälisel ajal. Kolga-Jaani raamatukogus on raamatukogu lugejatele avatud seitse tundi päevas, et töötaja saaks korraldada koduteenindust. Viljandi Linnaraamatukogus osutatakse teenust 2 korda kuus ja teenuse vahendamiseks kasutatakse Viljandi Linnavalitsuse sotsiaalmeti transporti.

Mõisaküla raamatukogu komplekteerib regulaarselt raamatupakke hooldekodule.

2017. aastal toimus Viljandi Linnaraamatukogus koostöös Viljandimaa Pimedate Ühingu vaegnägijate teabepäev. Tutvustati laenutamisevõimalusi Pimedate Raamatukogust. Kohapeal sai proovida abivahendeid, mille abil nägemishäirega inimesed lugeda saavad.

Teenused teistele asutustele

Tabel 8

Raamatukogu	Ürituste arv	Osavõtjat arv
Paistu	6	
Päri	7	68
Karksi	4	80
Kolga-Jaani	1	100
Kõo	7	103
Pärsti	2	38

Paistu raamatukogu korraldas Paistu sotsiaalmajas temaatilisi üritusi erinevateks kalendaarseteks tähtpäevadeks. Toimused ettelugemised, raamatututvustused ja viktoriinid.

Päri raamatukogu korraldas ettelugemisi Pärsti pansionaadis. Karksi raamatukogu luges ette Karksi Kodus. Kolga-Jaani raamatukogu korraldas ürituse kohalikus põhikoolis. Kõo raamatukogu käis lasteaias ette lugemas.

4.6. Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Raamatukogud jätkasid traditsiooniliste ürituste korraldamist – kohtumised huvitavate inimestega, näitused, toimusid huvigruppide kohtumised, jäädvustati kodulugu jm. Paljud üritused korraldati koostöös teiste asutuste ja seltsidega.

Kohtumised: Marko Kaldur – Abja raamatukogus; Siim Maaten, Kaisa Roovere – Halliste raamatukogus; Contra – Oiu- ja Tarvastu raamatukogus; Anti Otti - Oiu raamatukogus; Reeli Reinaus ja loodusterapeut Merle Maria Pääsuke – Ramsi raamatukogus; Dina Gavrilova – Mõisaküla raamatukogus; Andrus Kivirähk – Suure-Jaani raamatukogus; Aleksei Turovski Viiratsi raamatukogus, Thea Perm – Öisu raamatukogus; Olavi Ruitlane ja Mihkel Raud – Viljandi Linnaraamatukogus.

KULKA Kirjanduse sihtkapitali aastaauhind 2016 nominendid – Viljandi Linnaraamatukogus.

Kirjandustuur – Suure-Jaani- ja Viljandi Linnaraamatukogus.

Reisimuljete õhtud: India, Odessa, Iisrael – Halliste raamatukogus; Hispaania, Bulgaaria, Kaug-Ida, Tai – Kolga-Jaani raamatukogus; Õpingud Ameerikas ja Ukraina – Viljandi Linnaraamatukogus.

Raamatuesitlused: „Kirju kodust“ – Halliste raamatukogus; Jaak Kõdari „Luulekogu“ ja Sigrid Koorep „Minu Austraalia“ – Karksi-Nuia raamatukogus; Ena Mets „Naeratava kuu inimesed“ – Karksi-Nuia- ja Viljandi Linnaraamatukogus; Viive Rätsepso luuleraamat – Kolga-Jaani raamatukogus; Külli Huopola „Näpümängud ja rütmisalmid“ – Suure-Jaani raamatukogus.

Kolga-Jaani raamatukogus toimus Leili Andre mälestustund.

Viiratsi raamatukogu korraldas lugejatele tänuürituse, kus tutvustas jõulutradsioone.

Heimtali raamatukogus toimusid Viljandi Pensionäride Ühenduse näiteringide etendused.

Karksi valla jõulukuuskede kaunistamise konkursil valis Karksi-Nuia raamatukogu teemaks EV100. Kuusele valmistatud ehedel tutvustati Eestile olulisi sümboleid ja aunimetusi.

Põhjamaade raamatukogunädala raames koostas Päre raamatukogu näituse Põhjala saared ja kirjandus; Öisu raamatukogu näituse Soome kirjandusest ja Viljandi Linnaraamatukogu Põhjamaade kirjandusest.

Raamatukogudes eksponeeriti foto-, käsitöö- ja rändnäituseid. Korraldati näitusmüüke. Viljandi Linnaraamatukogus koostati Madisepäeva lahingu 800. aastapäevaks virtuaalnäitus.

Meleski raamatukogu koostas näituse Rõika-Meleski klaasivabrik 225. Näitust eksponeeriti veel Kolga-Jaani ja Leie raamatukogus.

Päre raamatukogus tutvustasid pensioniameti töötajad eakatele tulumaksumäärasid.

4.6.1. Kohalikul tasandil

Jätkus maakonna raamatukogude koostööprojekt viktoriinisari Kultuurilaine, mis populariseerib perioodikaväljaandeid Sirp, Postimees Arter, Sakala ja Eesti Loodus. Projektiga liitus 2017. aastal ajaleht Sakala, kus avaldatakse küsimused paberväljaandes. Viktoriin on mõeldud kõigile maakonna elanikele. Küsimuste koostamisel osalesid kõik maakonna raamatukogud vastavalt graafikule. Projekti koordineeris Viljandi Linnaraamatukogu huvijuht.

Koostöös Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumiga korraldati Abja, Mõisaküla ja Võhma raamatukogudes teabepäevi - Õppimisvõimalused Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis. Viljandi Linnaraamatukogu reklaamis stendidel õppimisvõimalusi Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis.

Eesti Töötukassa karjäärinõustaja Enna Tikas tutvustas töötavate inimeste õppimisvõimalusi Halliste-, Kõo-, Suure-Jaani- ja Võhma raamatukogudes.

Raamatukogutöötajad, kes kuuluvad kohalikesse seltsidesse olid edukad ürituste algatajad ja korraldajad. Koos korraldati laatasid, kultuurisündmusi, jäädvustati kultuuripärandit, tähistati

kalendaarseid tähtpäevi ja organiseeriti õpipäevi. Näiteks Kangakudumise õpipäevad Kamaral; Mõisaküla- ja Võhma raamatukogud osalesid Kodukandipäevade korraldamisel.

Vastemõisa raamatukogu korraldas traditsioonilise raamatupikniku Kaevandi aias. Suure-Jaani muusikafestivali raames avati raamatukogukohvik.

Kõo raamatukogu organiseeris Jõulukohviku kohaliku toidu ja vestlusringiga haldusreformi teemadel ja korraldas vallarahvale väljasõidu ERM-i.

Puiatu raamatukogus toimus igal kuul koostöös Kõpu Peetri kogudusega külatund. Raamatukoguhoidja eestvedamisel toimus südamenädala raames matkapäev.

Lilli raamatukogu koostöös Lilli Loodusmajaga korraldas Mulgi korpide õpitoa.

Mõisaküla raamatukogus toimus kaks korda nädalas läti keele õppimise ring – Sõbraks läti keelega.

Päri raamatukogus korraldas kord kuus oma kokkusaamisi pensionäride ühendus.

Kolga-Jaani valla raamatukogude töötajad tutvusid Olustvere Klaasikojaga ja õppimisvõimalustega Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis.

Viljandi Linnaraamatukogus korraldati koostöös Viljandi Haigla juhatuse liikme Margus Annukiga loengusarja Läbi teadmiste tervise poole; koostöös Viljandi Hariduse Arengufondi juhi Urmo Reitaviga kohtumiste sarja Kellaviietee huvitava haridusega; Viljandi Rajaleidjaga koostöös alustas Lastevanemate kool.

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia huvijuhi ja kultuurikorralduse eriala üliõpilased tutvusid raamatukogus korraldatavate üritustega ja andmebaasidega.

4.6.2. Riiklikul tasandil

Eesti Keele Instituut korraldas hääldeuuringut, millega selgitati välja, kas ja kuidas kõneleja päritolupiirkond mõjutab tema kõnet. Karksi-Nuia raamatukogus viidi läbi lugemiskatseid Karksi valla inimestega. Igal katseisikul tuli ette lugeda umbes 50 lauset, mis lindistati. Katseisikud kutsus uuringule raamatukogu.

Viljandi maakonnas toimus kooliraamatukoguhoidjate suveseminar.

Projektis Laste Vabariik korraldasid õpitupe Tarvastu- ja Võhma raamatukogud.

Tarvastu raamatukogu-muuseum-käsitöökoda osales Eesti Rahva Muuseumis jõululaadal, Viljandis Sakala Kesksuse käsitöömessil, Viljandi Folkmuusika Festivalil ja Seto Kuningriigi päeval.

Omniva teeninduspunktid on Halliste-, Lilli-, Kamara-, Puiatu- ja Uusna raamatukogudes.

Osaleti Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andrase ja raamatukogude ühisprojektis Õige aeg on õppida.

4.6.3. Rahvusvahelisel tasandil

Toimusid inspiratsioonikohtumised Leedu raamatukogude töötajatega. Plunge raamatukogu ja kunstikooli töötajad külastasid Viljandi Linnaraamatukogu ja Olustvere raamatukogu.

Viljandi Linnaraamatukogu töötajad külastasid Kretinga mälu- ja haridusasutusi ning kohtusid kohaliku raamatukogu töötajatega.

Mõisaküla raamatukogu tegi koostööd Ruhja Täiskasvanute Rahvakooliga. Ruhja eesti keele õppijad ja Mõisaküla läti keele õppijad korraldasid vastastikuseid külaskäike ja praktiseerisid keelt.

Vastemõisa haruraamatukogu töötaja külastas Poola Hajnowka raamatukogu ja tutvus sealse koduloo tööga.

Põhjamaade Nõukogu vahendusel külastasid Viljandi Linnaraamatukogu põhjamaade raamatukujundajad Linda Bondestami ja Jenny Lucanderiga. toimus töötuba ja kohtumine lugejatega.

4.7. Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Võrreldes varasema aastaga on 2017. aastal kasvanud individuaalkoolituste arv. Koolitust vajati ID-kaardi toimingute osas – digiallkirjastamine, tervisetõendi täitmine, digilugu, ID sertifikaatide uuendamine, e-hääletamine; FB konto loomine, piltide üleslaadimine, e-maili konto loomine, raamatukogude andmebaaside kasutamine, Google kasutamine.

Viljandi Linnaraamatukogu jätkas Arvutialaste nõuandetundidega.

TÕN-nädala raames pakkusid mitmed raamatukogud arvutialaseid koolitusi.

Tarvastu raamatukogus jätkus mulgi murde- ja Mõisaküla raamatukogus läti keele õpe.

Raamatukogudes korraldati erinevaid loenguid ja töötubasid kogukonnaliikmetele.

Mõned näited: Künalde valmistamine, Kevadpühade lauakaunistused, Ehete valmistamine Kolga-Jaani raamatukogus; Tiffani-, paberi-, savitehnika Vastemõisa haruraamatukogus; Temari tikandpallide meisterdamise Viljandi Linnaraamatukogus.

Viljandi linnaraamatukogus toimus Rahvusarhiivi andmebaaside ja e-teenusete tutvustav loeng.

Puiatu raamatukogus loeng Lapse toetamine koolivalmiduse saavutamisel.

Pärsti raamatukogus Raamatuteraapia ja muusikateraapia loeng.

Pärsti raamatukogu juures tegutsesid näite-, õmblus- ja võimlemisringid.

Kolga-Jaani raamatukogus tegeleti kaks korda nädalas Hiina traditsioonilise liikumiskultuuri harrastamisega. (Vaata ka 4.6.1).

Raamatukogu	Individaal- koolituste arv		Individaal- koolitustel osalenute arv		Rühma- koolituste arv		Rühma- koolituste arv tundides		Rühma- koolitustel osalenute arv	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Abja Raamatukogu	4	2	4	2	1	0	2	0	5	0
Halliste Raamatukogu	3	2	2	2	0	0	0	0	0	0
Heimtali Raamatukogu	6	6	25	23	10	9	18	17	84	86
Holstre Raamatukogu	4	5	4	5	11	10	11	10	79	84
Kamara Raamatukogu	10	10	10	10	0	0	0	0	0	0
Karksi Raamatukogu	0	3	0	12	0	0	0	0	0	0
Karksi-Nuia Raamatukogu	28	40	22	40	4	2	4	2	90	27
Karula Raamatukogu	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Kolga-Jaani raamatukogu	5	4	5	4	6	12	6	14	40	95
Kõo Raamatukogu	12	14	14	20	2	2	2	2	18	17
Kõpu Raamatukogu	0	0	0	0	1	1	1	1	6	11
Leie Raamatukogu	1	2	1	2	1	2	1	2	5	11
Lilli Raamatukogu	4	6	4	6	0	0	0	0	0	0
Meleski Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mõisaküla Raamatukogu	15	10	8	10	6	8	4	5	68	43
Oiu Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Paistu Raamatukogu	9	16	9	17	0	0	0	0	0	0
Pilistvere Raamatukogu	1	3	1	3	0	0	0	0	0	0
Puiatu Raamatukogu	2	2	1	3	0	0	0	0	0	0
Päri Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pärsti Rahvaraamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ramsi Raamatukogu	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Saarepeedi Raamatukogu	6	6	6	6	2	2	2	2	23	31
Suure-Jaani Raamatukogu	26	72	22	72	41	30	27	16	484	418
Tarvaste Raamatukogu	38	46	34	46	12	15	12	18	121	204
Tuhalaane Raamatukogu	0	8	0	8	0	0	0	0	0	0
Tänassilma Raamatukogu	3	12	3	12	1	2	1	2	9	14
Uusna Raamatukogu	4	9	4	9	0	0	0	0	0	0
Vana-Võidu Raamatukogu	0	1	0	1	1	1	1	1	5	20
Viiratsi Raamatukogu	43	78	43	78	0	0	0	0	0	0
Võhma Linnaraamatukogu	3	10	3	10	4	7	4	6	30	110
Õisu Raamatukogu	11	9	9	9	0	0	0	0	0	0
Viljandi Linnaraamatukogu	71	87	74	87	46	46	92	88	1237	1044
Viljandimaa kokku	310	465	309	499	149	149	188	186	2304	2215

4.8. Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Raamatukogud kasutasid teenuste ja ürituste turundamiseks traditsioonilisi kanaleid – raamatukogu- ja valla koduleht, Facebook, vallalehed, maakonnaleht. Koostati kuulutusi ja flaiereid, kutsuti üritustele personaalselt. Fb kontodel anti teada uudiskirjanduse saabumisest.

Fb kontod loodi Kolga-Jaani-, Vastemõisa- ja Viiratsi raamatukogudele. Tuhalaane külal on oma Fb grupp, kuhu pandi jooksvalt infot külamajas ja raamatukogus toimuva kohta.

Raamatukogud tegelesid piirkonnas raamatu „Pisike puu“ jagamisega. See on hea võimalus reklaamida raamatukogu. Võhma raamatukogu kinkis kooliminejatele raamatu.

Viljandi Linnalehes ilmus igal kuul rubriik raamatukogu tegevustest. Üritusi reklaamiti portaalis Kultuur.info, raadio KUKU saates Linnatund, kuulutusi paigaldati linnaruumi.

Karksi-Nuia raamatukogu osales Margus Mõisavalla raamatu „Meenutusi kroonikate toel: hariduselu Karksi mail ja elust-olust üldse“ koostamisel ja fotode töötlemisel ning Karksi haridusseltsi välja antud kogumiku „Aastad ja inimesed Karksi kultuuri- ja hariduselus“ V osa fotode otsimisel ja töötlemisel.

Kõo raamatukogu kogus ja toimetas Kõo Vallalehe materjali 2017. aasta augustini, alates septembrist Põhja-Sakala valla ajalehe Leole Kõo piirkonna materjale. Kogus materjale Kirivere kooli 180. aastapäevaks koostatud ajaraamatusse.

Raamatukoguhoidjad kirjutasid artikleid raamatukogu tegevuste kohta valla ajalehtedele.

Maakonnaleht Sakala avaldas alates sügisest 2017 maakondliku viktoriinisarja Kultuurilaine küsimusi paberväljaandes.

Viljandi Linnaraamatukogu tegi välireklaami Raamatukogupäevade kohta.

4.9. Andmebaasid

Viljandi Linnaraamatukogu kodulehelt on võimalik huvilistel otsinguid teha erinevatest andmebaasidest nii koduarvutist kui raamatukogus kohapeal. Bibliografeeriti maakonnalehte „Sakala“, ajalehte „1Leht“ ja „Viljandi Linnaleht“, koduloolisi artikleid üleriigilistest väljaannetest. Bibliokirjete juurde lisati täisteksti linke. Koostatud on väljalõike- ja teemamapid: Viljandi raamatukogu; Viljandis elavad või elanud kirjanduse või kultuuriga seotud isikud; Viljandi ajalugu ja ajaloolised isikud. Viljandi Linnaraamatukogu pakub kodulehe vahendusel järgmisi andmebaase:

1. Urram
2. Kodulooportaali
3. E-kataloog Ester
4. ISE
5. Digar
6. ERB
7. DEA
8. EBSCO
9. Elektroonilise Riigi Teataja (eRT) andmebaas
10. Euroopa Liidu Infokeskus

5. 2018. aasta tegevused

- 5.1. Digikirjaoskuse arendamine, nõustamine ja reklaamimine.
- 5.2. EV100 tähistamine raamatukogudes, osalemine projektides.
- 5.3. Jätkata kogude korrastamist.
- 5.4. Kasutada Euroopa pärimuskultuuri aastat raamatukogude turundamises.
- 5.5. Koduteeninduse arendamine.
- 5.6. Korraldada inspiratsioonikohtumisi raamatukogu ja teiste mäluasutuste töötajatega.
- 5.7. Korraldada täienduskoolitusi ja õppepäevi lähtudes 2018. aasta koolitusplaanist.
- 5.8. Otsida jätkuvalt tõhusamaid lahendusi raamatukogude turundamiseks.
- 5.9. Otsida võimalusi kasutajate hõlve ja teavikute ringluse suurendamiseks.
- 5.10. RFID-süsteemi rakendamine ja laenutusautomaadi kasutusele võtmine Viljandi Linnaraamatukogus.
- 5.11. Uute teenuste loomine ja arendamine raamatukogudes.
- 5.12. Wikipedia täiendamine.
- 5.13. Raamatukogude veebilehe, Fb kontode loomine (tõhusam turundus).

Koostajad:

Ülle Rüütel, Viljandi Linnaraamatukogu peaspetsialist

Epp Raudsepp, Viljandi Linnaraamatukogu laste- ja noortetöö spetsialist

Liivi Metsamaa, Viljandi Linnaraamatukogu komplekteerimisosakonna juhataja

Aruanne on koostatud Viljandi maakonna rahvaraamatukogude aruannete põhjal.

Direktor Reet Lubi

Peaspetsialist Ülle Rüütel

allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1 Personali koolitused

Raamatukogu	Koostuste arv	Koolitustundide maht	Koolitusteks kulutatud
Abja	10	48	35
Halliste	9	121	343
Heimtali	6	44	95
Holstre	3	15	35
Kamara	3	12	35
Karksi	4	21	35
Karksi-Nuia	7	43	112
Kolga-Jaani	8	35	45
Kõo, Pilstvere	10	53	90
Kõpu	7	33	95
Leie	8	39	45
Lilli	7	35	35
Meleski	8	41	35
Mõisaküla	7	32	35
Oiu	7	33	35
Paistu	7	33	35
Puiatu	6	27	35
Päri	4	24	35
Pärsti	6	27	35
Ramsi	4	21	35
Saarepeedi	8	37	35
Suure-Jaani	25	125	372
Tarvastu	10	36	575
Tuhalaane	3	14	35
Tänassilma	8	41	35
Uusna	8	41	35
Vana-Võidu	5	25	35
Viiratsi	8	41	35
Võhma	11	179	604
Õisu	13	158	434
Viljandi	22	97	890

LISA 2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused

Perekonnanimi, eesnimi	Ettekande/koolituse Nimi/teema	Esinemiskoht
Andresson, Merike	Advendihommiku tervitus	Kolga-Jaani Põhikool
Anneli Anijärv	Keraamika, paberitöö kursused	Mustla Päevakeskus, Oiu raamatukogu
Dreving, Astrid	Ajalootund: Klaasitegemine Kolga-Jaani piirkonnas ja Meleskis	Kolga-Jaani raamatukogu
Kuusik, Astrid	Heimtali mõisa ajalugu	Heimtali raamatukogu
Lilleoks, Ülle	Ella Kallas	Saarepeedi rahvamaja
Lepp, Viivika	Raamatukogude praktika Soomes	Maakonna raamatukogutöötajate õppepäev, Viljandi Linnaraamatukogu.
Lubi, Reet	Raamatukogu tegemised	Raadio Kuku stuudio
Lubi, Reet	Aju trikid ja õppimine – populaarteadusliku kirjanduse valguses	Viljandi Gümnaasium
Lubi, Reet	Poliitiline ja pagulaskirjandus populaarteaduslike raamatute valguses	Valga Keskraamatukogu
Lubi, Reet; Raudsepp Linnupuu, Veronika	Omaloominguvõistlusest	Viljandi Linnaraamatukogu
Lubi, Reet; Vahtra, Rene	Raamatukogu tegemised	Viljandi Linnaraamatukogu
Lubi, Reet; Vahtra, Rene	Raamatukogu tegemised	Raadio Kuku stuudio
Raudsepp, Epp	Lapsed ja raamatukogu. Lastega filosoferimine	Põlva Keskraamatukogu
Raudsepp, Epp	Stendiettekanne "Tarkus on teadmised"	Eesti Lasekirjanduse Keskus
Raudsepp, Epp	Digimaailm lastekirjanduses. 2017. aasta laste- ja noortekirjandus	Viljandi Linnaraamatukogu, Abja raamatukogu
Ränkel, Maire	Kokkuvõte Võhma Linnaraamatukogu tööst 2017. aastal	Võhma Linnavolikogu istung
Rüütel, Ülle	Raamatukogu tegemised	Telefoniintervjuu Kuku Raadiole

Soovik, Merike	Jõulud enne ja nüüd	Lilli külamaja
Soovik, Merike	EV100	Lilli külamaja
Sööt, Olga	Pärsti mõisa ajalugu (ettekannet esitati 4 korda)	Pärsti mõisa häärber, Tammemäe hiis
Sööt, Olga	Pärsti mõisa ajalugu	Avatud Mõisad päeval giid
Vainurm, Eliise	Raamatukogu tegemised	Telefoniintervjuu Kuku Raadiole
Vainurm, Eliise	Teekond raamatukoguni	Viljandi Kesklinna kool
Vainurm, Eliise	Jaapanist raamatukoguni	Kalmetu Põhikool

LISA 3 Raamatukogude ehitus, renoveerimine, remont

Raamatukogu	Teostatud tööd
Halliste raamatukogu	Uued renoveeritud ruumid Kulla leerimajas
Pilistvere raamatukogu Koksvere teeninduspunkt	Vahetati põrand ja valgustid
Pärsti raamatukogu	Sanitaarremont (põrandad)
Suure-Jaani	Maja fassaadi remont
Tarvastu	Sanitaarremont (esiku põrand, akende värvimine)
Viljandi Linnaraamatukogu	Laste- ja noortekirjanduse saali paigaldati uus valgustuse lahendus, mis tagab teenindussaalis nõuetekohase valgustuse. Remonditi katust, et peatada vihmavee ja lume sulamise vee läbijooks. Trepihalli paigaldati pikemad käsipuud erivajadustega kasutajatele. Trepihalli seinad värviti üle.

LISA 4 Laste- ja noorteüritused

Üritus	Vanuseaste	Raamatukogu	Osalejate arv
Klubilised töövormid: Meisterdamisklubi, Kondase Klubi, Lauamänguklubi, Meisterdamistunnid, Tegelustoad, Meistrite klubi, Õpitoad, Lasteraamatuklubi	I-II kooliaste	Karksi-Nuia, Kolga-Jaani, Suure-Jaani, Sürgavere Viljandi Linnaraamatukogu	235
Koolivaheaegade sisustamine	I-II kooliaste	Lilli, Sürgavere, Vastemõisa, Viljandi Linnaraamatukogu	200
Kohtumised kirjanikega: R. Reinaus, Contra, A. Kivirähk, M. Panga, T. Kattel(tõlkija), M. Kaldur, M. Keränen, T. Kilkson, J. Petrone	I-III kooliaste	Abja, Leie, Mõisaküla, Ramsi, Suure-Jaani, Viljandi Linnaraamatukogu	146
Teemanädalad (Ametite nädal, Muinasjutunädal, Rändurite nädal, Jõuluootuse nädal)	I-III kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu	485
Ettelugemised, vestlused	Koolieelikud, I kooliaste	Abja, Holstre, Karksi-Nuia, Kõo, Mõisaküla, Paistu, Päre, Pärsti, Ramsi, Saarepeedi, Suure-Jaani, Tääksi, Uusna, Vastemõisa, Viiratsi, Võhma, Viljandi Linnaraamatukogu	429
Emakeelepäeva tähistamine (keelejooks)	I-II kooliaste, kutseõppe õppurid	Olustvere, Paala, Tääksi	53
Kalendritähtpäevade tähistamine	Koolieelikud – II kooliaste	Tuhalaane, Tääksi, Uusna, Võhma, Vastemõisa	252
Kirjandushommikud, muinasjututunnid	I kooliaste	Abja, Karksi-Nuia, Puiatu, Tännassilma, Vana-Võidu, Võhma	194
Omaloomingu võistlused	I-III kooliaste	Abja, Holstre, Paistu, Suure-Jaani, Tääksi, Viljandi Linnaraamatukogu	84
Põhjamaade raamatunädal (osalemine „Põhjala saared“ projektis)	I-III kooliaste	Holstre	80

Pisipõnni pooltund ja Mudilasetund	koolieelikud	Viljandi Linnaraamatukogu	80
Viljandi Linnaraamatukogu projekt „Saja rahva lood“ maakonna raamatukogudes	Koolieelikud, I kooliaste	Abja, Heimtali, Holstre, Halliste, Karksi-Nuia, Kolga-Jaani, Mõisaküla, Puiatu, Päre, Tarvastu, Uusna, Viiratsi, Õisu	379
Maakondlik ettelugemispäev (Eesti Lastekirjanduse Keskuse võistluse eelvoor)	II kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu	20
Maakondlik etlusvõistlus „Ellen Niiduga Midrimaal“ Viljandi maakonna voor	I-II kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu	14
Maakondlik lasteraamatupäeva täringumäng (võitja esindas maakonda vabariiklikul võistlusel)	II kooliaste	Maakonna raamatukogud, Viljandi Linnaraamatukogu	60
Laste sotsiaalsete oskuste töö- ja mängutuba	sügisel registreerunud kindel grupp, II kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu	10
Nukuteatrid ja etendused raamatukogudes	Koolieelikud, I kooliaste	Karksi-Nuia, Leie, Viljandi Linnaraamatukogu	241
Karjäärijaht koostöös Rajaleidjaga	III kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu	39
Inglise keele kirjutamisvõistlus (koostöö Ameerika Teabepunktiga)	II-III kooliaste	Viljandi Linnaraamatukogu	14
Lastekaitsepäeva tegemised	Koolieelikud, I kooliaste	Karksi-Nuia, Tuhalaane	60
Aabitsapidu	I kooliaste	Tääksi	10
Raamatukogu Jam - Rooside sõda ja disko	III kooliaste	Tääksi	25
Eesti mäng koos eakatega	III kooliaste + eakad	Paala	12
Näomaalingud raamatukogus	I kooliaste	Olustvere	13
Pimekohting raamatuga	I-III kooliaste	Mõisaküla	60
Tuvijutud: ornitoloog tutvustamas aasta lindu	I-III kooliaste	Halliste	49

Pilistvere kihelkonna Lastepäev	Piirkonna lapsed	Võhma	60
Osavate käte päev – päev täis erinevaid tegevusi	Koolieelikud ja I kooliaste	Karksi Külamaja	21

Näituse/väljapaneku teema	Sisu tutvustus	Raamatukogu
Lastekirjanike loomingu näitused ja väljapanekud	H. Käo, A. Pervik, I. Trull, A. Milne, T. Toomet, A. Taar, A. Lindgren, J. Vaiksoo, H. Rand, J. Parijõgi, M. Keränen, L. Tungal, E. Esop, R. Reinaus, L. Lilleste, S. Truu	Abja, Halliste, Heimtali, Holstre, Karksi-Nuia, Kolga-Jaani, Kõo, Mõisaküla, Olustvere, Päre, Pärsti, Suure-Jaani, Sürgavere, Tääksi, Uusna, Viiratsi, Võhma
Loodus ja aastaajad	Aastaaegade kohta käivad raamatud, luuletused, jutud, illustratsioonid	Abja, Karksi-Nuia, Mõisaküla, Olustvere, Pärsti, Suure-Jaani, Tääksi, Uusna, Vastemõisa, Viljandi Linnaraamatukogu, Õisu
Laste omaloomingu näitused	Koolieelikute- ja õpilastööde väljapanekud	Heimtali, Kolga-Jaani, Leie, Paistu, Puiatu, Sürgavere, Viljandi Linnaraamatukogu, Võhma
Kalendri tähtpäevad	Tähtpäevade sisu tutvustavad lasteraamatud, illustratsioonid	Abja, Halliste, Kõo, Lilli, Meleski, Olustvere, Pärsti, Ramsi, Saarepeedi, Tuhalaane, Tănassilma, Tääksi, Uusna, Võhma
Käelist tegevust tutvustavad väljapanekud	Lastele suunatud meisterdamisraamatud	Abja, Karksi Külamaja, Kõo, Paala, Puiatu, Pärsti, Uusna, Vastemõisa
Põnevus- ja ulmekirjandus	Lastele ja noortele suunatud krimi- ja põnevusraamatud	Heimtali, Ramsi, Viiratsi, Viljandi Linnaraamatukogu
Nalja ja naeru raamatutest	Lõbusad ja naerutavad lasteraamatud	Viljandi Linnaraamatukogu, Võhma
Sport, tervis	Spordi(olümpia)alased raamatud, tervislik toitumine lastele, spordisümbolika	Puiatu, Päre
Aabitsad, kooliteema	Aabitsad läbi aegade, kooliteemaatika lastekirjanduses	Karksi-Nuia, Mõisaküla, Olustvere, Sürgavere, Uusna, Vastemõisa, Viljandi Linnaraamatukogu

Tarkuseraamatud, nuputamisraamatud	Teadmisi andvad raamatud	Karksi-Nuia, Olustvere, Pärsti, Ramsi, Viljandi Linnaraamatukogu
Eesti Vabariik	Eesti Vabariigi sünnipäevaks	Mõisaküla, Olustvere, Tääksi, Vana-Võidu, Võhma
Tunne iseennast: emotsioonid, tunded	Emotsioone ja tundeid selgitavad raamatud, psühholoogiline noortekirjandus	Karksi-Nuia, Viljandi Linnaraamatukogu
Digimaailm lastekirjanduses	Digiteemalised laste- ja noorteraamatud	Abja, Halliste, Viljandi Linnaraamatukogu
Uudiskirjanduse väljapanekud, soovituslik lugemine	Hea lasteraamat, soovitati uut ja huvitavat, soovituslik suvelektüür	Halliste, Heimtali, Kõo, Lilli, Olustvere, Paala, Ramsi, Saarepeedi, Suure-Jaani, Sürgavere, Tääksi, Uusna, Vastemõisa, Viiratsi, Viljandi Linnaraamatukogu, Võhma
Mänguasjad	Puhhi teemalised mänguasjad, elustunud mänguasjade lood	Abja, Karksi-Nuia
Teeme teatrit	Lavastamine, näitlemine, nukkude valmistamine	Karksi-Nuia
Tutvustame ameteid	Elukutsetest jutustavad raamatud	Karksi-Nuia
Nukunäitus	Resa Tiitsmaa dekoratiivnukud	Suure-Jaani
Raamat vs. Film	Noorteraamatud, mille põhjal on valminud filmid	Vana-Võidu
Virtuaalnäitused	Rahvakalender, aasta loom – lind jne, noortekirjandus, hansaaeg, naljad kooliteemadel, loodus	Viljandi Linnaraamatukogu

LISA 5 Maakondliku raamatukoguteeninduse koordineerimine

Raamatukoguteenindust koordineerib Viljandi maakonnas Viljandi Linnaraamatukogu. Viljandi maakonnas oli 2017. aastal 41 raamatukogu sh 33 raamatukogu koos 8 harukoguga.

2017. aasta lõpu seisuga on maakonnas 3 valda, 40 raamatukoguga. 2017. aasta lõpus suleti Karula raamatukogu.

Viljandi Linnaraamatukogu korraldas maakonna raamatukogudele täienduskoolitust vastavalt aasta koolitusplaanile. Koolitusplaani koostamisel lähtuti arengueestlustest, organisatsiooni vajadustest, raamatukogude poolsetest ettepanekutest, kutsekvalifikatsiooni nõuetest, riiklikest arengukavadest. Raamatukogu töötajatele vahendatakse erinevate koolituspakkujate infot.

Vastavalt vajadusele nõustatakse KOV ametnikke ja raamatukoguhoidjaid.

Maakonna raamatukogude külastamine nõustamise eesmärgil on ebaregulaarne. Takistuseks on transpordi ja finantsvahendite vähesus. Ideaalne oleks kui keskraamatukogu direktor, peaspetsialist, komplekteerimisosakonna juhataja ja lasteteeninduse spetsialist külastaksid raamatukogusid regulaarselt.

Viljandi Linnaraamatukogu nõustab raamatukoguprogrammi osas kõiki Viljandi maakonna raamatukogusid (sh kooliraamatukogusid ja Pärimusmuusika aida teabekogu), jälgib perioodikakirjete koostamise korrektsust, korrastab Urrami kataloogi kirjeid (sh dublettide kustutamine).

Komplekteerimisosakond koostab kvartalis tellimisnimekirja, igal nädalal edastab tarnijate tellimisnimekirjad maakonna rahvaraamatukogudele ja vormistab tellimuse, jälgib erinevate tarnijate hinnakirju ja tellib teavikud kõige soodsama hinnaga pakkujalt, teostab järelkomplekteerimist. Raamatukogudele komplekteeritakse pakid vähemalt 2 korda kuus.

Komplekteerimisosakonna juhataja annab maakonna raamatukoguhoidjate seminaridel ülevaate uuendustest, muudatustest ja teeb uudiskirjanduse tutvustusi.

Laste- ja noortetöö spetsialist koordineerib lastetööd maakonnas, nõustab õpetajaid, lapsevanemaid ja raamatukoguhoidjaid soovitusliku kirjanduse osas, koostab soovitusnimekirju, korraldab ning koordineerib laste- ja noorte maakondlikke üritusi. Maakondlikel seminaridel tutvustab lastekirjandust, riiklikke ja maakondlikke laste- ja noorteüritusi.

Maakondlikku Viktoriinisarja Kultuurilaine koordineerib Viljandi Linnaraamatukogu huvijuht.

Viljandi Linnaraamatukogu maakonna raamatukoguna kogub erinevaid andmeid, analüüsib ja püstitab maakondlikud tegevussuunad raamatukogudele.

Viljandi maakonna raamatukogud on oma aruannetes andnud koordineerimisele positiivse hinnangu.